

TERCER SECTOR

Per a l'Associació Catalana de Ràdio aquest decret és innecessari i inoportú i en demana formalment la retirada. Que no se'ns malinterpreti, no estem dient que les associacions i entitats cíviques, culturals i educatives els hagi de ser limitat l'accés a la comunicació pública, el que diem és que, a parer nostre, no és aquesta la manera.

L'ACR es pronuncia en contra d'aquest projecte de decret per a l'accés a la comunicació pública per part dels mitjans de comunicació audiovisuals sense ànim de lucre: l'audiovisual té necessitats de regulació molt més urgents i de caràcter previ a aquest ordenament.

És més, el supòsit sobre el qual es basa aquest accés té en compte uns antecedents tant regulatoris com de realitat del sector que s'han vist superats. Les primeres disposicions estatals que regeixen l'accés a l'espectre per part de les entitats sense ànim de lucre compliran ben aviat tres dècades i aquells primers redactats han estat traslladats gairebé literalment d'un ordenament jurídic al que el substituïa o el completava, sense atendre a un entorn completament diferent.

L'ACR demana la retirada d'aquest projecte de Decret per tres motius:

- perquè l'accés a l'espectre ja no és l'única manera de difondre missatges i avui les noves tecnologies de la informació han fet vells tots els conceptes clàssics de la comunicació punt multipunt

- a causa de la saturació de l'espectre

- i a causa de l'extraordinària proliferació d'emissores de ràdio de caràcter públic a Catalunya, entre les funcions de servei públic de les quals, segons la Llei de Comunicació Audiovisual de Catalunya s'hi troben àmpliament representats els principis inspiradors de les emissores sense ànim de lucre.

No aprofundiré en el primer aspecte, però el seu titular ja apunta a Internet com una de les sortides a la comunicació de les entitats sense ànim de lucre.

Intentaré explicar els motius que ens han portat a les altres dues afirmacions, íntimament vinculades: la saturació de l'espectre i la quantitat ingent de freqüències que ocupa i la funció que hauria de tenir la ràdio pública a Catalunya.

Hem començat dient que el decret és inoportú i innecessari, i ho creiem per dos motius:

- perquè prèviament cal fer efectiva la vigilància i control de l'espectre, un recurs escàs de titularitat pública

- i perquè caldria definir prèviament què hi fa als dials de Catalunya tanta ràdio pública, companys als quals trobo a faltar representats en aquesta jornada

Em referiré en primer lloc a la vigilància i el control de l'espectre.

L'Administració té recursos limitats i la praxi de l'exercici competencial a l'hora d'endreçar l'espectre s'ha demostrat feixuga, complexa i tal i com ja s'ha dit, de resultats extraordinàriament decebedors. És a dir, la policia de l'espectre no funciona a pesar que les il·legals vulneren flagrantment més d'un centenar d'articles de disposicions normatives de tot ordre: telecomunicacions, continguts, ambientals, i un llarg etcètera.

L'ACR considera prioritari, abans d'abordar noves regulacions –a més probablement innecessàries com intentarem explicar més endavant- que els operadors públics i privats legals actualment existents puguin exercir els drets emparats per les seves concessions amb totes les garanties de qualitat i confort d'escolta i això passa necessàriament pel tancament de totes aquelles emissions que no disposin del preceptiu títol habilitant.

Evidentment hi haurà qui ens dirà que no poden ser considerades de la mateixa manera les emissions d'una universitat i les emissions d'un canal que inclou música, informació esportiva, tarot i programació adreçada al col·lectiu d'origen sud americà resident a

Barcelona i que es finança amb publicitat, i que justament aquesta legislació hauria de servir per separar unes emissores de les altres.

És evident que les funcions i els orígens d'aquestes dues emissores que hem posat d'exemple no tenen res a veure. Dit això, i en el marc de l'argument que plantejem, cap de les dues no ha de tenir accés a un espectre extraordinàriament saturat des d'un punt de vista tècnic. En els mercats més poblats, l'allau d'emissores que ocupen l'espectre radioelèctric ha deixat de respectar els 400 kilocicles de separació en el dial entre emissores, segons recomanacions de la Unió Internacional de Telecomunicacions, principi bàsic i elemental de la qualitat en la recepció del so radiofònic en freqüència modulada.

És més, les expectatives que ha generat aquest Decret estan portant a una ocupació il·legal encara més important en les darreres setmanes, tal i com ens han reportat alguns associats nostres. És a dir davant l'expectativa de regulació, s'ha instal·lat la sensació de total impunitat i si les accions de les administracions fins ara eren poc eficaces, ja podem avançar que a partir d'ara això empitjorarà.

Finalment, i per retornar a l'argument que l'administració té recursos escassos per abordar noves regulacions que requeriran de control i inspecció, voldríem preguntar, per exemple, quants ajuntaments de Catalunya han completat el procediment concessional de les seves emissores de ràdio?

Fa un any, en la Jornada Eines per a la ràdio local organitzada per la federació de Ràdios locals, es va dir que, segons dades de la Subdirecció general d'ordenació de l'espai de comunicació audiovisual de Catalunya, de les 259 emissores municipals existents a Catalunya, 186 no tenien completat els tràmits de legalització. És a dir, el 72 per cent de la ràdio municipal pública de Catalunya estava per legalitzar. Ens sembla paradoxal, quan aquí sí que la regulació té més de vint anys. Encara hi ha, doncs, camí de gestió administrativa per recórrer.

Però encara diria més. Gairebé cap emissora municipal de Catalunya respecta allò previst al Capítol tercer de la Llei de Comunicació Audiovisual de Catalunya sobre la gestió. Al seu article 33 s'hi diu que "El ple, l'assemblea d'electes o l'òrgan plenari corresponent han d'aprovar el reglament d'organització i funcionament del servei públic audiovisual local". Bé, doncs hi ha més de 250 nous expedients que hauria d'instruir l'autoritat audiovisual competent.

En definitiva, ens toca preguntar a les administracions competents si davant el panorama de gestió només d'aquests dos punts citats anteriorment, hi ha recursos suficients per abordar una nova regulació d'accés a l'espectre. I volem recordar que al gener la llei de comunicació audiovisual compleix ja quatre anys de vigència.

En segon lloc, voldria posar l'accent en el nombre i les funcions de servei públic de les ràdios públiques de Catalunya, companys,

repeteix que m'ha sorprès que no ens acompanyessin en aquesta jornada.

L'espai audiovisual català és excedentari en freqüències del sector públic, com evidencien les dades de l'informe de la ràdio. Catalunya Ràdio. Catalunya Informació. Catalunya Música. ICAT FM. Radio 1 de RNE. Radio Clásica. Radio 3. Ràdio 4 y Radio 5 todo noticias. COM Ràdio i totes les emissores municipals fins a sumar 548 freqüències.

Avui un 64 % de totes les freqüències utilitzades a Catalunya ho són per part d'algun nivell de l'administració, estatal, de la Generalitat, o municipal, en les seves variants d'explotació directament local o a través de consorcis.

L'any 1998, a Catalunya hi havia 404 freqüències d'ús públic. Deu anys després, la xifra ha augmentat un 40 % fins a arribar a les 565. D'aquestes, 228 corresponen a les diferents programacions de Catalunya Ràdio, 76 als diferents productes de RNE i 242 a organismes de caràcter municipal o municipalista.

I la nostra pregunta és, quina és la funció de servei públic que fan totes aquestes emissores públiques? Tenen sentit tantes programacions de ràdio generalista redundants només perquè pertanyen a administracions diferents? Tenen sentit consorcis municipalistes per produir continguts generalistes? I les fórmules musicals des de l'àmbit públic? Quants milers d'hores passen

connectades a xarxes de contingut generalista les emissores municipals? Quants milers d'hores dediquen les emissores municipals a emetre música?

Se'ns escapa quina és la funció de servei públic que es porta a terme en tots aquests casos i quin és el cost que té això per als ciutadans.

Hi ha qui xifra en més de cent milions d'euros a l'any aquest desplegament de les ràdios públiques de tot ordre. Voldria repetir-ho per si hi ha ocasió de contrastar-ho, el conjunt de ràdio pública que opera a Catalunya ja ens deu costar cent milions d'euros a l'any.

És un cas excepcional a Europa que cada àmbit de l'administració exploti el seu propi servei de radiodifusió sonora per ones mètriques amb modulació de freqüència.

I tornem a la Llei 22/2005, de 29 de desembre de la Comunicació Audiovisual de Catalunya que sí que sembla definir quines han de ser entre d'altres les funcions de servei públic tant de les emissores de titularitat de la Generalitat com de les que ho són dins l'àmbit municipal.

Segons l'article 26, són missions específiques del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat

g) La promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el

coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials, lingüístiques, culturals i religioses presents al territori de Catalunya. En aquest context és necessari l'ús de tots els llenguatges, formats i discursos que dins el respecte i l'atenció a la diversitat i el pluralisme, permetin el diàleg, la comprensió i la cohesió entre les diverses opcions, i entre les diverses àrees del territori de Catalunya.

i) El reforç de la identitat nacional com un procés integrador, en evolució constant i obert a la diversitat.

j) El subministrament de continguts i serveis audiovisuals dirigits als sectors més amplis i diversos de l'audiència, amb una atenció especial als col·lectius més vulnerables, tot promovent el coneixement, la influència i el prestigi del servei públic dins el marc general de l'espai català de comunicació audiovisual.

l) L'afavoriment de l'accés dels ciutadans de Catalunya a la formació, la difusió, el coneixement i la divulgació màxims dels principals esdeveniments polítics, socials, econòmics, científics i esportius de la societat de Catalunya i les seves arrels històriques, preservant d'una manera especial la memòria històrica i el patrimoni dels seus testimonis, i la promoció de les expressions i manifestacions culturals més diverses, particularment de les vinculades a l'ús dels mitjans audiovisuals.

I per a aquesta finalitat, se li reserven 228 freqüències.

Pel que fa al servei públic a les emissores municipals a l'article 32 de la mateixa llei s'hi diu

1. El servei públic de comunicació audiovisual d'àmbit local consisteix en l'oferta, mitjançant un sistema de distribució que no requereixi l'ús de tecnologies d'accés condicional, d'un conjunt de continguts audiovisuals i, si escau, d'acord amb el contracte programa, de serveis addicionals de transmissió de dades orientats a la satisfacció de les necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals dels ciutadans que integren una comunitat local, en qualitat de membres d'aquesta comunitat.

I pel que fa a la gestió

4. En la gestió del servei públic de comunicació audiovisual d'àmbit local cal garantir, d'acord amb el contracte programa, la participació dels grups socials i polítics més representatius dins el territori corresponent, i també de les entitats sense ànim de lucre del mateix territori, per mitjà de la seva integració en un consell de naturalesa consultiva i assessora, i d'acord amb el que estableixi el reglament d'organització i funcionament.

En l'esperit i la forma de tots dos articles, tant el que es refereix a la missió de servei públic de les emissores de la Generalitat com al que es refereix a la gestió i model de les emissores municipals hi trobem els objectius d'aquest projecte de decret

per regular l'accés a les ones de les emissores de les entitats sense ànim de lucre.

L'Associació Catalana de Ràdio demana formalment la constitució d'un consorci públic, format per totes les administracions amb gestió d'emissores de ràdio, i la inclusió de les entitats representatives del tercer sector per consensuar més enllà de partidismes la racionalització de l'accés a l'espectre del sector públic, i l'eficiència en l'ús dels recursos públic per donar compliment a tots els mandats de servei públic.

Aquest creiem que és l'únic marc possible per a l'accés a les ones de les entitats sense ànim de lucre.

Gràcies per la seva atenció.